

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT GOSPODARKI, SKARBU PAŃSTWA I PRYWATYZACJI

KGP-4100-09-01/2010

Nr ewid. 49/2010/P09056/KGP

Informacja o wynikach kontroli wykonania w 2009 roku budżetu państwa w części 65 Polski Komitet Normalizacyjny

Warszawa maj 2010 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość
o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej
dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się
powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli
państwowej, którego raporty będą oczekiwanym
i poszukiwanym źródłem informacji dla organów
władzy i społeczeństwa*

**Informacja
o wynikach kontroli
wykonania w 2009 roku
budżetu państwa w części 65
Polski Komitet Normalizacyjny**

Dyrektor Departamentu
Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

Andrzej Otrębski

Zatwierdzam:

Stanisław Jarosz

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa maja 2010 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 0 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	4
Cel i zakres kontroli.....	4
Uwarunkowania prawne i organizacyjne.....	4
2. Podsumowanie wyników kontroli.....	5
Ocena ogólna	5
Sprawozdawczość	5
Uwagi i wnioski	8
3. Ważniejsze wyniki kontroli.....	9
Księgi rachunkowe.....	9
Dochody budżetowe	9
Wydatki budżetowe	11
Wydatki w układzie zadaniowym.....	13
Inne ustalenia kontroli	14
4. Wykonanie planów finansowych	15
Dochody własne	15
5. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli	16
Protokół	16
Wystąpienie pokontrolne	16
Finansowe rezultaty kontroli	16

Załączniki

1. Wprowadzenie

Cel i zakres kontroli

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji, na podstawie art. 2 ust. 1 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*¹, przeprowadziła w dniach od 4 stycznia 2010 r. do 26 marca 2010 r. kontrolę wykonania budżetu państwa w 2009 r. w części 65 *Polski Komitet Normalizacyjny*.

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania *ustawy budżetowej na rok 2009*² w tej części pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności. Kontrola, obejmująca okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2009 r., została przeprowadzona w Polskim Komitecie Normalizacyjnym.

Kontrola została przeprowadzona zgodnie z obowiązującymi w NIK standardami kontroli³ oraz założeniami metodycznymi do kontroli wykonania budżetu państwa⁴.

Uwarunkowania prawne i organizacyjne

Dysponentem części 65 budżetu państwa jest Prezes Polskiego Komitetu Normalizacyjnego. W części 65 budżetu nie ustanowiono dysponentów środków budżetowych niższych stopni. Nie utworzono zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych ani funduszy celowych.

Polski Komitet Normalizacyjny realizował dwa zadania w ramach *Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015*, tj. *Rozwój społeczeństwa informacyjnego – priorytet 1 Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki* oraz *Infrastruktura teleinformatyczna – priorytet 2 Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej*.

W 2009 r. PKN realizował wydatki w układzie zadaniowym w ramach dwóch funkcji państwa, to jest nr 6 *Koordinacja polityki gospodarczej* oraz nr 22 *Tworzenie i koordynacja polityki*⁵.

Dochody zrealizowane w części 65 stanowiły 0,004% łącznych dochodów, natomiast wydatki 0,01% łącznych wydatków budżetu państwa.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² *Ustawa budżetowa na rok 2009* z dnia 9 stycznia 2009 r. (Dz. U. Nr 10, poz. 58) zmieniona przez *ustawę z dnia 17 lipca 2009 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2009* (Dz. U. Nr 128, poz. 1057).

³ Por. http://bip.nik.gov.pl/pl/bip/metodyka_kontroli/px_standardy_kontroli_nik.pdf.

⁴ Por. http://bip.nik.gov.pl/pl/bip/metodyka_kontroli/px_px_kontrola_budzetowa_2009_05.pdf

⁵ Zgodnie z *Uzasadnieniem do ustawy budżetowej na rok 2009 w układzie zadaniowym*.

2. Podsumowanie wyników kontroli

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z zastrzeżeniami ocenia wykonanie budżetu państwa w 2009 r. w części 65 *Polski Komitet Normalizacyjny*.

Prezes PKN prawidłowo sprawował, określone w art. 153 ust. 2 i 3 *ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych*⁶, nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu państwa w części, której był dysponentem, m.in. poprzez okresową analizę wykonania budżetu PKN. Prowadzone były oceny przebiegu wykonania zadań, realizacji dochodów i wydatków oraz wstępne oceny celowości zaciągania zobowiązań finansowych, stosownie do postanowień art. 47 ust. 2 *ustawy o finansach publicznych* i ustalonych procedur kontroli. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie planowania oraz realizacji dochodów i wydatków PKN.

Podstawowe zastrzeżenia dotyczyły nierzetelnego sporządzania sprawozdań budżetowych *o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych* (Rb-N), *z wykonania planu dochodów budżetowych* (Rb-27), *o zatrudnieniu i wynagrodzeniach* (Rb-70), które wymagały wielokrotnych niekiedy korekt. Świadczy to o niewystarczającej skuteczności funkcjonowania procedur kontroli finansowej. Ponadto błędnie sporządzono *sprawozdanie o udzielonych zamówieniach publicznych*.

Sprawozdawczość

Najwyższa Izba Kontroli wydaje opinię pozytywną odniesieniu do rocznych sprawozdań budżetowych w części 65 *Polski Komitet Normalizacyjny*.

W opinii NIK, ostatecznie złożone sprawozdania budżetowe z *wykonania planu dochodów budżetowych* (Rb-27), z *wykonania planu wydatków budżetu państwa* (Rb-28), *o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych* (Rb-23), *o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych* (Rb-N) oraz *o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń* (Rb-Z), po korektach wprowadzonych w wyniku działań kontrolera NIK, przekazują prawdziwy i rzetelny obraz dochodów i wydatków, a także należności i zobowiązań.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia rzetelność prac nad sporządzaniem przez *Polski Komitet Normalizacyjny* sprawozdań Rb-N, Rb-27 oraz Rb-70 (*o zatrudnieniu*

⁶ Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.

i wynagrodzeniach), a także *sprawozdania o udzielonych zamówieniach publicznych*.

Dokumenty te sporządzano błędnie, a korekty dokonywane były wielokrotnie. I tak:

- W sprawozdaniu Rb-N (za IV kwartał 2009 r.) złożonym w Ministerstwie Finansów w dniu 3 lutego 2010 r. wykazano należności w kwocie 502,2 tys. zł, podczas gdy stan należności na koniec 2009 r., zaewidencjonowany w księgach rachunkowych PKN wynosił 3 536,3 tys. zł. Niewykazana w sprawozdaniu kwota 3 034,1 tys. zł stanowiła należność od firmy Wydawnictwa Normalizacyjne „Alfa Wero” Sp. z o.o. w upadłości (2 939 tys. zł) oraz od pozostałych dłużników (95,1 tys. zł). W korekcie sprawozdania, złożonej w Ministerstwie Finansów w dniu 19 marca 2010 r., stan należności został skorygowany do prawidłowej wysokości.
- W kwocie należności wymagalnych 498,4 tys. zł, wykazanej w korekcie sprawozdania Rb-N z dnia 19 marca 2010 r. bezpodstawnie ujęto także należności, których termin ściągальności przypadał na rok 2010. Było to niezgodne z przepisem § 20 ust. 1 pkt 5 *Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego*, stanowiącej załącznik Nr 34 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie *sprawozdawczości budżetowej*⁷. Zgodnie z tym przepisem przez należności wymagalne rozumieć należy należności bezsporne, których termin płatności minął, a które nie zostały ani przedawnione ani umorzone. Prawidłową kwotę należności wymagalnych (254,9 tys. zł) ujęto w korekcie sprawozdania, przekazanej w dniu 1 kwietnia 2010 r.
- Nieprawidłowo ustalono kwotę zaległości netto (80,8 tys. zł), wykazaną w sprawozdaniu Rb-27, złożonym w dniu 19 lutego 2010 r. Zgodnie z § 9 ust. 2 pkt 5 *Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetu państwa oraz w zakresie przepływu i wykorzystania środków na prefinansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z funduszy strukturalnych i funduszu spójności*, stanowiącej załącznik Nr 33 do rozporządzenia w sprawie *sprawozdawczości budżetowej* (zwanej dalej *Instrukcją nr 33*), w sprawozdaniu Rb-27 wykazuje się zaległości netto zdefiniowane jako należności pozostałe do zapłaty, których termin zapłaty minął i mogą być egzekwowane⁸. Prawidłową kwotę

⁷ Dz. U. Nr 115, poz. 781 ze zm.

⁸ Oprócz zaległości płatnych w ratach, odroczonej (w przypadku, gdy termin zapłaty raty, bądź odroczonej termin płatności nie minął), kwot objętych wstrzymaniem wykonania decyzji na mocy postanowienia organu podatkowego, sądu administracyjnego lub odrębnych przepisów i zaległości objętych postępowaniem ugodowym, układowym lub restrukturyzacyjnym.

zaległości netto w wysokości 254,9 tys. zł. wykazano w korekcie złożonej w dniu 1 kwietnia 2010 r.

Błędy występowały także w innych sprawozdaniach. I tak:

- W sprawozdaniu Rb-70, złożonym w dniu 13 stycznia 2010 r., PKN zakwalifikował wszystkich pracowników do jednej grupy statusu zatrudnienia, to jest 01 *osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń*. Kierownictwo PKN (3 osoby) powinno być natomiast zakwalifikowane w statusie 02 *osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe*, a w okresie od stycznia 2009 r. do marca 2009 r. w statusie 16 *osoby zajmujące wysokie stanowiska państwowe niebędące kierowniczymi stanowiskami państwowymi* (§ 30 ust. 1 pkt 7 lit. b i lit. p *Instrukcji nr 33*). PKN skorygował to sprawozdanie, wykazując zatrudnienie w 2009 r. w trzech statusach (01, 02 i 03). Przekazano dwie korekty sprawozdania Rb-70 (w dniach 15 lutego 2010 r. i 19 marca 2010 r.), gdyż w pierwszej korekcie wprowadzono błędne dane.
- Niezgodnie z § 1 pkt 3 *rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 sierpnia 2006 r. w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania*⁹ sporządzono roczne *sprawozdanie o udzielonych zamówieniach publicznych*. Sprawozdanie powinno zawierać liczbę postępowań zakończonych udzieleniem zamówienia albo zawarciem umowy ramowej oraz wartość zawartych umów bez podatku od towarów i usług. W sprawozdaniu przekazanym w dniu 2 lutego 2010 r. PKN wykazał 14 postępowań zakończonych udzieleniem zamówienia albo zawarciem umowy ramowej na łączną kwotę 3 156 tys. zł netto. Faktycznie było 15 postępowań o wartości zamówień 3 617,4 tys. zł. PKN złożył 2 korekty *sprawozdania o udzielonych zamówieniach publicznych*, to jest w dniu 24 lutego 2010 r. oraz w dniu 2 marca 2010 r. ze względu na błędnie wykazane wartości w pierwszej korekcie.

Przyczyną nieprawidłowości w sprawozdaniach Rb-N i Rb-27 były przede wszystkim błędy osób sporządzających sprawozdania w zakresie ustalania i kwalifikacji kwot należności i zaległości. Przyczynił się do tego również fakt, że ewidencja księgowa w PKN prowadzona była przejściowo w dwóch systemach informatycznych równolegle. Po dokonaniu porównania stanu należności zaewidencjonowanych na kontach konieczne było wyjaśnienie różnic. W odniesieniu do sprawozdania Rb-70 pracownicy PKN powoływali

⁹ Dz. U. Nr 155, poz. 1110 ze zm.

się na telefoniczne ustalenia z Ministerstwem Finansów oraz z Ministerstwem Pracy i Polityki Socjalnej, przy czym ustalenia te nie zostały potwierdzone w formie pisemnej. Przyczyną błędów w sprawozdaniu dotyczącym zamówień publicznych było natomiast przeoczenie i pomyłka pracownika sporządzającego sprawozdanie. W ocenie NIK zaistnienie powyższych błędów było też wynikiem niedostatecznej skuteczności procedur kontroli finansowej w zakresie przenoszenia danych z ksiąg rachunkowych do sprawozdawczości budżetowej.

Uwagi i wnioski

Sposób realizacji budżetu Polskiego Komitetu Normalizacyjnego w ciągu ostatnich dwóch lat uległ znaczącej poprawie, m.in. wskutek konsekwentnego realizowania wniosków pokontrolnych NIK. Wskazuje na to systematycznie zmniejszająca się skala stwierdzanych nieprawidłowości, w tym zwłaszcza wyeliminowanie, stwierdzanych wielokrotnie, naruszeń prawa i nierzetelności przy udzielaniu zamówień publicznych. W 2009 r., biorąc pod uwagę stosowane przez NIK liczbowe kryteria oceny wykonania budżetu państwa, ocena w odniesieniu do Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, powinna być pozytywna. Jej obniżenie o dwa punkty jest koniecznością wynikającą z faktu, że dysponentowi tej części nie udało się nie tylko zapewnić wyeliminowania błędów w trakcie prac nad sporządzaniem sprawozdań, w tym budżetowych, ale w stosunku do stanu sprzed roku¹⁰, wystąpił w tym zakresie regres.

Uwzględniając powyższe okoliczności Najwyższa Izba Kontroli uznaje za konieczne zapewnienie przez Prezesa Polskiego Komitetu Normalizacyjnego skutecznego nadzoru nad sporządzaniem sprawozdań, w tym budżetowych.

¹⁰ W odniesieniu do sprawozdań z wykonania budżetu państwa w 2008 r. zastrzeżenia NIK dotyczyły tylko sprawozdania Rb-N.

3. Ważniejsze wyniki kontroli

Księgi rachunkowe

Najwyższa Izba Kontroli wydaje pozytywną opinię o wiarygodności ksiąg rachunkowych oraz poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych w Polskim Komitecie Normalizacyjnym. Powyższą ocenę sformułowano na podstawie przeglądu analitycznego ksiąg rachunkowych oraz badania losowo wybranej próby dowodów księgowych w PKN. Doboru próby dokonano metodą monetarną¹¹, losując z populacji 2 305 zapisów księgowych o wartości 13 128,7 tys. zł próbę 132 zapisów/dowodów księgowych dokumentujących transakcje o łącznej wartości 8 352 tys. zł. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

NIK wydaje natomiast opinię z zastrzeżeniami w odniesieniu do skuteczności funkcjonowania procedur kontroli finansowej, ze względu na liczne błędy w przenoszeniu danych z ksiąg rachunkowych do sprawozdawczości budżetowej.

PKN zrealizował wniosek pokontrolny, skierowany po kontroli wykonania budżetu państwa w części 65 w 2008 r. dotyczący zatwierdzania zapisów księgowych w ewidencji przed terminem sporządzenia sprawozdań budżetowych.

Dochody budżetowe

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła rzetelność planowania oraz realizację dochodów budżetowych.

W *ustawie budżetowej na rok 2009* ustalono dochody w części 65 w wysokości 11 682 tys. zł. Po zmianie ustawy budżetowej zwiększono je o 72 tys. zł, do ostatecznej wysokości 11 754 tys. zł. Faktycznie dochody zrealizowano w kwocie 11 941,5 tys. zł, tj. praktycznie w zakładanej wielkości (101,6% planu po zmianach), w całości w dziale 750 *Administracja publiczna*, w rozdziale 75002 – PKN.

Dochody wyższe od planu, o 217,1 tys. zł, tj. o 1,9%, osiągnięto głównie ze sprzedaży Polskich Norm i innych wydawnictw normalizacyjnych oraz działalności informacyjnej PKN. Uzyskano też dochody nieplanowane ze sprzedaży składników majątkowych w wysokości 13,6 tys. zł.

¹¹ Prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem.

NIK pozytywnie ocenia fakt, że dochody w roku 2009 r. były wyższe o prawie 26% od dochodów osiągniętych w roku 2008 (9 484,2 tys. zł). Przekroczenie planu było efektem prowadzonych w PKN od 2 lat działań wdrażających nowe zasady dystrybucji norm.

Uwzględniając fakt, że podstawowym źródłem dochodów PKN były drobne wpływy, głównie należności za kupione wydawnictwa (ponad 30 tysięcy zapisów zarejestrowanych na koncie 221 *Należności z tytułu dochodów budżetowych*), kontrolę prawidłowości naliczania dochodów przeprowadzono na losowej próbie 6 transakcji, o łącznej wartości 2,1 tys. zł. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości. Pobrane dochody były przekazywane do budżetu państwa w terminach wynikających z § 4 ust. 1 *rozporządzenia Ministra Finansów z 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa*¹².

Należności PKN na koniec 2009 r. wynosiły 3 536,3 tys. zł i stanowiły 29,6% dochodów ogółem. Zdecydowana większość należności – 2 939 tys. zł, tj. 83,1% łącznej ich kwoty – wynikała z umów i ugód zawartych w latach 1998-2007 z firmą Wydawnictwa Normalizacyjne „Alfa-Wero” Sp. z o.o., obecnie w upadłości. Pozostałą kwotę 597,3 tys. zł stanowią należności od ok. 860 kontrahentów z tytułu sprzedaży usług przez PKN.

Na ogólną kwotę zaległości netto (254,9 tys. zł) składały się należności wymagalne z dwóch tytułów, tj. sprzedaży norm i wydawnictw własnych PKN (253,4 tys. zł) oraz z tytułu najmu (1,5 tys. zł). W porównaniu do stanu na koniec 2008 r. (163,3 tys. zł), zaległości były wyższe o 56,1% (o 91,6 tys. zł), z powodu wzrostu sprzedaży usług w 2009 r.

NIK nie zgłasza zastrzeżeń do rzetelności podejmowanych działań windykacyjnych przez PKN, w tym wobec „Alfa-Wero” Sp. z o.o. Wezwania do zapłaty zostały wysłane do 947 kontrahentów, zalegających z płatnościami na łączną kwotę 355 tys. zł. Do końca 2009 r. PKN uzyskał od 908 kontrahentów 343,1 tys. zł. Do sądu w 2009 r. skierowano 13 spraw (w 12 sprawach został wydany nakaz zapłaty, a w jednej został wydany wyrok). Wierzytelność została uregulowana w 4 przypadkach, postępowanie egzekucyjne toczy się w 8 przypadkach. PKN dokonał zgłoszenia wierzytelności do masy upadłości Wydawnictwa Normalizacyjnego „Alfa-Wero” Sp. z o.o. w upadłości. Przedstawiciel PKN był członkiem Rady Wierzycieli.

NIK nie wnosi także zastrzeżeń do legalności umorzenia należności na kwotę 695,72 zł, dokonanego na podstawie art. 42 ust. 1 pkt 3 *ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r.*

¹² Dz. U. Nr 116, poz. 784 ze zm.

o finansach publicznych, w związku z tym, iż zachodziło uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia.

Dane dotyczące dochodów budżetowych przedstawiono w załączniku nr 1 do *Informacji*.

Wydatki budżetowe

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie legalność, celowość i gospodarność wydatkowania środków budżetowych przez PKN.

W ustawie budżetowej na rok 2009 zaplanowano wydatki w części 65 w kwocie 33 352 tys. zł. Na podstawie ustawy o zmianie ustawy budżetowej na rok 2009 wydatki te zostały zmniejszone o 885 tys. zł, tj. o 2,7% do ostatecznej wysokości 32 467 tys. zł. Faktycznie wydatkowano 30 720,7 tys. zł, tj. 94,6% planu po zmianach (91,7% wydatków poniesionych w 2008 r. – 33 516,7 tys. zł). Niższe wykonanie planu wydatków było konsekwencją wprowadzenia przez Prezesa PKN ograniczeń wydatków bieżących oraz niepełnej realizacji wydatków majątkowych.

Na rachunek dysponenta części 65 Minister Finansów przekazał środki w wysokości 31 691 tys. zł. Niewykorzystane środki w kwocie 970,3 tys. zł PKN zwrócił na centralny rachunek bieżący budżetu państwa w terminie określonym w *rozporządzeniu w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa*.

W strukturze wydatków dominowały wydatki bieżące w kwocie 28 495,5 tys. zł (92,8% ogółu wydatków w części 65). Były one niższe od planowanych (29 964 tys. zł) o 1 468,5 tys. zł, tj. o prawie 5%, natomiast wyższe od poniesionych w 2008 r. (26 765,4 tys. zł) o 1 730,1 tys. zł, tj. o 6,5%. Znaczącymi pozycjami wydatków bieżących były wynagrodzenia osobowe – 14 400 tys. zł, składki do organizacji międzynarodowych, w których uczestnictwo związane jest z członkostwem w UE – 2 473,9 tys. zł, zakup usług pozostałych – 2 412,6 tys. zł oraz składki na ubezpieczenia społeczne – 2 202,4 tys. zł.

Wydatki majątkowe zrealizowano w wysokości 2 218,9 tys. zł, tj. 88,7% planu po zmianach (2 503 tys. zł). W wyniku dokonanych zakupów wymieniono ok. 30% przestarzałego sprzętu komputerowego, zwiększono pojemność macierzy, zapewniono asystę techniczną i system utrzymania systemów informatycznych, wprowadzono też nowy moduł Komitetów Technicznych. Nie wykonano 2 zadań spośród 21 zaplanowanych. Nie wykonano modyfikacji serwerowni z uwagi na konieczność unieważnienia postępowania przetargowego oraz nie przeprowadzono adaptacji pomieszczeń na punkt sprzedaży i czytelnię, ponieważ PKN nie pozyskał stosownych pomieszczeń.

Kontrola, wylosowanej metodą monetarną¹³, próby 100 wydatków o łącznej wartości 5 787,5 tys. zł, stanowiącej 18,8% wydatków PKN, nie wykazała nieprawidłowości. Kontrola zamówienia *Rozszerzenie funkcjonalności modelu komercyjnego SAP Kokpit zarządzania oparty na systemach sprzedaży obsługi klienta i gospodarki własnej dla PKN w celu stworzenia modelu komercyjno-budżetowego*, o wartości 629 tys. zł brutto (15% sumy umów zawartych w 2009 r. w wyniku postępowań o zamówienie publiczne) wykazała, że postępowanie przeprowadzono zgodnie z *ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*¹⁴.

Dane dotyczące wydatków budżetowych przedstawiono w załączniku nr 2 do *Informacji*.

Wydatki na wynagrodzenia i pochodne wyniosły 18 508 tys. zł (65% wydatków bieżących). Na wynagrodzenia, wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym, wydatkowano łącznie 15 254,1 tys. zł, co stanowiło 100% planu po zmianach. Od wypłaconych wynagrodzeń PKN odprowadził składki na ubezpieczenie społeczne pracowników (w kwocie 1 997,4 tys. zł), na ubezpieczenie społeczne od pracodawcy (1 967,1 tys. zł), Fundusz Pracy (294 tys. zł), ubezpieczenie zdrowotne (1 159,3 tys. zł) oraz należne wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych¹⁵ (208,5 tys. zł), w terminach określonych w art. 47 ust. 1 pkt 2 *ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych*¹⁶ i art. 49 ust. 2 *ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*¹⁷. Wpłaty na PFRON zostały poniesione z § 4140 *Wpłaty na PFRON*, po wcześniejszym ustaleniu planu wydatków w tym paragrafie.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto, z wypłatami dodatkowego wynagrodzenia rocznego, wyniosło 4 460 zł. W porównaniu do 2008 r. (4 013 zł) wzrosło ono o 11,1%. Przeciętne zatrudnienie w PKN w 2009 r. wyniosło 285 osób i było niższe od planowanego limitu zatrudnienia (322) o 37 osób, tj. o 11,5%. Podstawową przyczyną powyższego stanu rzeczy, na którą NIK zwracała uwagę już w 2009 r.¹⁸, był brak możliwości zapewnienia satysfakcjonującego wynagrodzenia potencjalnym kandydatom o odpowiednich

¹³ Prawdopodobieństwo wylosowania dowodu księgowego jest proporcjonalne do wartości operacji udokumentowanej tym dowodem.

¹⁴ Dz. U. Nr 223, poz. 1655 ze zm.

¹⁵ Dalej PFRON.

¹⁶ Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm.

¹⁷ Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92 ze zm.

¹⁸ *Informacja o wynikach kontroli wykonania budżetu państwa w 2008 r. w cz. 65 Polski Komitet Normalizacyjny* Nr ewid. 43/2009/P08060/KGP – Warszawa, maj 2009 r.

kwalifikacjach do pracy w PKN. W ocenie NIK, utrzymywanie się tej sytuacji w dłuższym okresie może jednak stanowić zagrożenie dla sprawnej realizacji zadań.

Dane dotyczące zatrudnienia i wynagrodzeń przedstawiono w załączniku nr 3 do *Informacji*.

Z funduszu nagród, utworzonego na podstawie § 10 *rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustalenia wysokości wynagrodzenia za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników PKN*¹⁹, wypłacono w 2009 r. kwotę 1 994 tys. zł (1 954 tys. zł na nagrody dla pracowników i 40 tys. zł dla członków kierownictwa PKN).

Nagrody dla członków kierownictwa PKN zostały przyznane na podstawie art. 10 ust. 2 i 3 *ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi*²⁰. Jednocześnie jednak, zgodnie z art. 7 tej *ustawy*, członkowie kierownictwa PKN nie mogą otrzymywać nagród z zakładowego funduszu nagród. NIK pozytywnie w tym kontekście ocenia fakt, że w PKN trwają prace nad projektem zarządzenia Prezesa PKN w sprawie utworzenia w PKN odrębnego funduszu nagród na podstawie *rozporządzenia w sprawie ustalenia wysokości wynagrodzenia... dla pracowników PKN* oraz funduszu na nagrody roczne dla osób, o których mowa w art. 2 *ustawy o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi*.

Zobowiązania ogółem na koniec 2009 r., w całości niewymagalne, wyniosły 1 172,9 tys. zł, głównie z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego – 959,6 tys. zł. Pozostałe zobowiązania dotyczyły m.in. składek na ubezpieczenia społeczne – 145,8 tys. zł oraz dostaw towarów i usług – 43,8 tys. zł. Zobowiązania przeterminowane nie wystąpiły.

Wydatki w układzie zadaniowym

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie stopień zaawansowania prac nad wdrożeniem budżetu zadaniowego w Polskim Komitecie Normalizacyjnym.

Prezes PKN realizował w 2009 r. wydatki w układzie zadaniowym w ramach dwóch funkcji, to jest nr 6 *Koordinacja polityki gospodarczej* i nr 22 *Tworzenie i koordynacja polityki*. Skontrolowano realizację zadania 6.7. *Organizacja i promocja działalności normalizacyjnej* oraz podzadań 6.7.1. *Organizowanie działalności normalizacyjnej z uwzględnieniem normalizacji europejskiej i międzynarodowej łącznie z realizacją zadań wynikających z członkostwa w UE* i 6.7.2. *Dostęp do informacji normalizacyjnej*,

¹⁹ Dz. U. Nr 73, poz. 437. Dalej: *rozporządzenie w sprawie ustalenia wysokości wynagrodzenia*.

²⁰ Dz. U. Nr 26, poz. 306 ze zm.

realizowanych w ramach funkcji nr 6.

Prezes PKN osiągnął zaplanowane cele tych podzadań. Dla podzadania 6.7.1. osiągnięto założoną na 2009 r. wartość miernika, którym było 100% Norm Europejskich zatwierdzonych jako Polskie Normy w wymaganym terminie. Cel podzadania 6.7.1. jest narzucony przez wymagania europejskie i polega na całkowitym jego wykonywaniu w każdym okresie kwartalnym. Dla podzadania 6.7.2. osiągnięcie celu zmierzone zostało za pomocą miernika liczby wejść na stronę internetową PKN. W 2009 r. było to 918,6 tys. wejść wobec planowanych 400 tys. W ocenie NIK, liczba faktycznych wejść wskazuje wprawdzie na niedoszacowanie planowanej na 2009 r. wartości miernika, niemniej jest realną przesłanką do wnioskowania, że w 2010 r. osiągnięta zostanie wartość docelowa, tj. 1 mln wejść.

W części 65 prowadzono ewidencję księgową wykonania budżetu zadaniowego. Dla rozliczenia wydatków w układzie zadaniowym wykorzystano możliwości systemu finansowo-księgowego, tj. rozbudowano analitykę dla wydatków pozapłacowych.

Inne ustalenia kontroli

W 2009 r. Polski Komitet Normalizacyjny nie był poddany innej kontroli zewnętrznej niż kontrola NIK.

NIK nie zgłasza uwag do sposobu wykonywania nadzoru i kontroli, określonych w art. 153 ust. 2 i 3 *ustawy o finansach publicznych* w zakresie przestrzegania prawidłowości i terminowości pobierania dochodów, zgodności wydatków z planowanym przeznaczeniem oraz prawidłowości wykorzystania środków finansowych, a także realizacji procedur kontroli finansowej w toku wykonywania budżetu.

NIK ocenia natomiast negatywnie, pod względem rzetelności, brak właściwego nadzoru nad sporządzaniem sprawozdań budżetowych za 2009 r. W PKN nie powierzono bowiem Działowi Controllingu kontroli w zakresie sporządzania sprawozdań, co uzasadniano dużym obciążeniem tego działu kontrolą wprowadzania nowego systemu finansowego i w konsekwencji równoległym funkcjonowaniem (od sierpnia do grudnia 2009 r.) dwóch systemów. NIK odnotowała deklarację Prezesa PKN, że w 2010 r. Dział Controllingu będzie miał poszerzony zakres czynności, a także, że zostaną opracowane procedury i zarządzenia zapewniające sprawniejszy nadzór nad sporządzaniem sprawozdań.

4. Wykonanie planów finansowych

Dochody własne

Sumy rachunków dochodów własnych na początek 2009 r. wyniosły: 107,3 tys. zł (z tytułu darowizn), 11,6 tys. zł (z tytułu prac normalizacyjnych na zamówienie), 77,6 tys. zł (z tytułu szkoleń normalizacyjnych). W 2009 r. uzyskano dochody własne z tych źródeł, odpowiednio: 10,5 tys. zł (wobec planowanych w kwocie 20 tys. zł), 78 tys. zł (wobec planowanych w kwocie 20 tys. zł), 322,6 tys. zł (wobec planowanych w kwocie 100 tys. zł). Wydatki związane z uzyskaniem dochodów własnych przeznaczono w 2009 r. na wynagrodzenia bezosobowe wraz z pochodnymi dla wykładowców (50,9 tys. zł), zakup materiałów i usług pozostałych koniecznych do organizacji szkoleń (48,5 tys. zł) oraz podróże służbowe krajowe i zagraniczne (10,9 tys. zł).

Stany rachunków dochodów własnych na koniec 2009 r. wyniosły 106,1 tys. zł (z tytułu darowizn), 89,7 tys. zł (z tytułu prac normalizacyjnych na zamówienie) i 237,0 tys. zł (z tytułu szkoleń normalizacyjnych). Ustalona na 31 grudnia 2009 r. nadwyżka dochodów własnych, uzyskanych za prace normalizacyjne na zamówienie i szkolenia normalizacyjne, przekraczająca 1/6 planowanych na dany rok budżetowy wydatków finansowanych z dochodów własnych została odprowadzona do budżetu państwa w wysokości 297,1 tys. zł.

5. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli

Protokół

Protokół kontroli został podpisany bez zastrzeżeń w dniu 6 kwietnia 2010 r.

Wystąpienie pokontrolne

Wystąpienie pokontrolne zostało skierowane do Prezesa Polskiego Komitetu Normalizacyjnego w dniu 12 kwietnia 2010 r. Wnioskowano w nim o podjęcie niezbędnych, zadeklarowanych działań zapewniających rzetelne sporządzanie sprawozdań, w tym budżetowych oraz o możliwie szybkie wdrożenie regulacji dotyczących nagród dla kierownictwa i pracowników PKN.

W dniu 14 kwietnia 2010 r., Prezes PKN złożył zastrzeżenia do – zawartej w wystąpieniu pokontrolnym – ogólnej oceny wykonania budżetu przez PKN uzasadniając, że ocena pozytywna z zastrzeżeniami sugeruje, że NIK ma zastrzeżenia co do wykonania budżetu, tymczasem zastrzeżenia NIK dotyczą sprawozdawczości. Komisja Odwoławcza Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji NIK podjęła uchwałę o oddaleniu zastrzeżeń w całości z uwagi na to, że ocena sprawozdawczości jest jednym z elementów oceny wykonania budżetu państwa jako całości. Uchwała została zatwierdzona przez Wiceprezesa NIK w dniu 22 kwietnia 2010 r.

W odpowiedzi z dnia 19 kwietnia 2010 r. na wystąpienie pokontrolne Prezes PKN poinformował, że w ramach realizacji wniosków podjął decyzję o docelowym stworzeniu narzędzia informatycznego umożliwiającego bezbłędne sporządzanie sprawozdań dotyczących zamówień publicznych oraz wdrożył działania mające na celu wyeliminowanie błędów w sprawozdawczości budżetowej poprzez zwiększenie nadzoru nad ich sporządzaniem. Prezes PKN poinformował też o ukaraniu osób odpowiedzialnych za błędy w sprawozdawczości oraz o wejściu w życie wewnętrznych regulacji dotyczących funduszu nagród w PKN.

Finansowe rezultaty kontroli

Finansowe skutki stwierdzonych nieprawidłowości w kwocie 3 451,7 tys. zł zostały zaliczone do finansowych rezultatów kontroli, jako *potencjalne finansowe lub sprawozdawcze skutki nieprawidłowości*. Na powyższą kwotę składają się niewykazane w sprawozdaniu Rb-N należności ogółem (3 034 tys. zł) i zawyżone należności wymagalne (243,5 tys. zł), a także zaniżone zaległości netto (174,2 tys. zł) w sprawozdaniu Rb-27.

Załącznik nr 1

Dochody budżetowe

L.p.	Wyszczególnienie	2008	2009		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
	Ogółem, w tym:	9 484	11 754	11 941,5	125,9	101,6
1.	Dział 750 – Administracja publiczna	9 484	11 754	11 941,5	125,9	101,6
1.1	Rozdział 75002 – Polski Komitet Normalizacyjny	9 484	11 754	11 941,5	125,9	101,6
1.1.1	§ 0750 – Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa	97	130	142,4	146,8	109,5
1.1.2	§ 0830 – Wpływy z usług	9 029	11 237	11 454,1	126,9	101,9
1.1.3	§ 0970 – Wpływy z różnych dochodów	274	320	260,8	95,2	81,5

¹⁾ Ustawa budżetowa znowelizowana 17 lipca 2009 r.

Załącznik nr 2

Wydatki budżetowe

Lp.	Wyszczególnienie	2008	2009			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ²⁾	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem, w tym:	33 516,7	32 467	32 467	30 720,7	91,7	94,6	94,6
1.	dział 750 – Administracja publiczna	33 510,7	32 467	32 467	30 720,7	91,7	94,6	94,6
1.1.	rozdział 75002 – Polski Komitet Normalizacyjny § 4010 –	33 510,7	32 463	32 463	30 716,9	91,7	94,6	94,6
1.1.1	Wynagrodzenia osobowe	13 021,6	14 210	14 400	14 400,0	110,6	101,3	100,0
1.1.2	§ 4110 – Składki na ubezpieczenia społeczne	1 967,4	2 609	2 609	2 202,4	111,9	84,4	84,4
1.1.3	§ 4300 – Zakup usług pozostałych	1 758,6	3 833	2 798,8	2 412,6	137,2	62,9	86,2
1.1.4	§ 4690 – Składki do organizacji międzynarodowych, w których uczestnictwo związane jest z członkostwem w UE	1 831,2	1 677	2 474	2 473,9	135,1	147,5	99,9
1.1.5	§ 6060 – Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	1 568,8	2 503	2 503	2 218,9	141,4	88,6	88,6
2.	dział 752 – Obrona Narodowa	6	4	4	3,8	63,3	95,0	95,0

1) Ustawa budżetowa znowelizowana 17 lipca 2009 r.

2) Łącznie z wydatkami niewygasającymi z upływem roku budżetowego 2008.

Załącznik nr 3

Zatrudnienie i wynagrodzenia

L.p.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2008			Wykonanie 2009			
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	8:5
		osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	zł	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem	287	13 820,5	4 013	285	15 254,1	4 460	111,1
1.	wg statusu zatrudnienia* w tym: dział 750							
	Administracja publiczna	287	13 820,5	4 013	285	15 254,1	4 460	111,1
I.1.	rozdział 75002							
	PKN							
	status zatrudnienia							
	01	284	13 575,6	3 983	282	14 929,2	4 412	110,8
	02	3	244,9	6 803	2	254	10 583	155,6
	16	0	0	0	1	70,1	5 842	0

* Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu MF z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej. Dane wykazane w statusie 3 i 16 za lata 2008 i 2009 są nieporównywalne z uwagi na likwidację statusu 16 poprzez utworzenie wyższych stanowisk w służbie cywilnej, które obejmują dawny status 16.

01 - osoby nie objęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń.

02 - osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe.

16 - osoby zajmujące wysokie stanowiska państwowe niebędące kierowniczymi stanowiskami państwowymi.

Załącznik nr 4

Kalkulacja oceny końcowej część 65 Polski Komitet Normalizacyjny

Oceny wykonania budżetu części 65 Polski Komitet Normalizacyjny dokonano stosując kryteria oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2009 roku²¹.

Dochody (D): 11 941,5 tys. zł

Wydatki (W): 30 720,7 tys. zł

Łączna kwota (G): 42 662,2 tys. zł

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W:G = 0,7201$

Waga dochodów w łącznej kwocie $Wd = D:G = 0,2799$

Nieprawidłowości w dochodach: błędy w sprawozdawczości budżetowej, a mianowicie zaniżenie kwoty należności ogółem w sprawozdaniu Rb-N w stosunku do należności zaewidencjonowanych w księgach rachunkowych i zawyżenie w tym sprawozdaniu należności wymagalnych, a ponadto zaniżenie kwoty zaległości netto w sprawozdaniu Rb-27.

Ocena cząstkowa dochodów: pozytywna z zastrzeżeniami (3)

Nieprawidłowości w wydatkach nie wystąpiły

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna (5)

Wynik końcowy Wk: $3 \times 0,7201 + 5 \times 0,2799 = 2,1603 + 1,3995 = 3,5598$ ocena pozytywna z zastrzeżeniami

Ocena końcowa: pozytywna z zastrzeżeniami

²¹ Porównaj: http://bip.nik.gov.pl/pl/bip/metodyka_kontroli/px_kryteria_oc_wyk_budz_2010.pdf

Załącznik nr 5**Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli**

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Komisja Finansów Publicznych
6. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
7. Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży
8. Minister Finansów
9. Minister Sprawiedliwości
10. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego
11. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego
12. Prezes Polskiego Komitetu Normalizacyjnego

